

Pyhä Nektarios Eginalainen

9.11.

Pyhä Nektarios on kreikkalainen piispa ja ihmeidentekijä, joka kuoli vuonna 1920. Pyhä Nektarios on yksi tunnetuimmista 1900-luvun pyhistä. Suomessakin hänelle on pyhitetty kaksi kirkkoa.

Pyhä Nektarios Eginalainen - Suomen ortodoksinen kirkko

Ortodoksinen kulttuurikeskus :: Nektarios Eginalainen

Nektarios Eginalainen – Ortodoksi.net

Pyhä Nektarios on säveltänyt kuuluisan Agni Parthene -hymnin, joka tunnetaan kaikkialla ortodoksisessa maailmassa. Kyseessä on paraliturginen veisu, jota lauletaan Jumalansynnyttäjän kunniaksi. Suomeksi veisun nimi on Puhdas Neitsyt, Valtiatar.

Puhdas Neitsyt, Valtiatar – Ortodoksi.net

Vuonna 2021 julkaistu kreikkalainen elokuva Man of God perustuu pyhän Nektarioksen elämään. Elokuvan on ohjannut Yelena Popovic.

Paraliturginen musiikki

Ortodokseilla on kirkkomusiikin lisäksi myös muuta hengellistä musiikkia. Agni Parthene -hymnin kaltaisia paraliturgisia veisuja saatetaan laulaa liturgian aikana, papiston ehtoollisen aikana. Lisäksi on paljon kansanperinteen synnyttämää uskonnollista musiikkia. Tunnetuin esimerkki paraliturgisesta musiikista on koljadat, itäeurooppalaiset joululaulut, joita lauletaan joulun, uudenvuoden ja loppiaisen juhla-aikana (ks. 25.12. ja 6.1.)

Lisäksi hengelliset laulut kertovat kirkkovuoden juhlista, pyhistä ihmisistä ja kristillisestä elämästä. Ne ovat syntyneet Lähi-idän ja Itä-Euroopan ortodoksisessa ja roomalaiskatolisessa kulttuuripiirissä. 2000-luvulla niitä on käännetty ja sovitettu paljon myös suomeksi.

Vaeltajan lauluja

Sotien jälkeen, 1950-luvun alussa, julkaistiin ortodoksiselle evakkoväestölle suunnattu hengellisten yhteislaulujen kokoelma, Vaeltajan lauluja. Kokoelma on Erkki Piiroisen toimittama, ja sisältää kirkkomme omassa piirissä syntyneiden laulujen lisäksi suomeksi sanoitettuja ja sovitettuja lauluja Virosta, Venäjältä ja Puolasta. Monet ovat syntyneet Itä-Euroopan katolisessa ja protestanttisessa kulttuuripiirissä. Lauluja ovat säveltäneet, sanoittaneet ja sovittaneet mm. arkkipiispa Paavali ja rovasti Aari Surakka. Evakot lauloivat vaeltajan lauluja mm. Tiistaiseuroissa.

Tunnetuin vaeltajan laulu on epäilemättä **Nouse, nuori ortodoksi**, joka on arkkipiispa Paavalin käsialaa.

Muutama muukin vaeltajan laulu on jäänyt elämään. ONL:n hartauskirjassa ne siirtyvät uusille ortodoksisille sukupolville. Hengellisiä lauluja :: Hartauskirja

Joensuun ortodoksinen mieskuoro on äänittänyt vaeltajan lauluja kahden levyllisen verran (Vaeltajan lauluja I & II).

Joensuun ortodoksinen mieskuoro: Vaeltajan lauluja I

Vaeltajan lauluja (nuottikirja) – Ortodoksi.net

Ortodoksisia joululauluja itäslaavien mailta

Vuonna 2008 julkaistu nuottikokoelma Ortodoksisia joululauluja itäslaavien mailta toi koljadat suomen ortodoksien tietoisuuteen. Laulukirja sisälsi lähes 30 Maria Takala-Roszczhenkon kokoamaa, suomentamaa ja sovittamaa itäslaavien koljadaa.

Ortodoksisia joululauluja itäslaavien mailta (nuottikirja) – Ortodoksi.net

Julistaa viestin tähtönen (2009) sisältää koljadoja Takala-Roszczhenkon nuottikirjasta.

Mutshoit

Maria Takala-Roszczenkon kansanmusiikkiyhtye Motshoit esittää lauluja ortodoksisesta kansanperinteestä.

Oi, Paratiisini – konsertti Jyväskylän ortodoksisella seurakuntasalilla

Pyhiinvaeltajan lauluja

Vuonna 2014 julkaistu Pyhiinvaeltajan lauluja -nuottikokoelma (toim. Takala-Roszczhenko ja J. Olkinuora, nyk. piispa Damaskinos) sisältää myös bysanttilaisia lauluja.

Pyhiinvaeltajan lauluja (kirja) – Ortodoksi.net

Pyhiinvaeltajan lauluja on julkaistu kaksi levyllistä:

Ruusutarhan keskelle (2017)

Pyhiinvaeltajan lauluja (2019)

Tältä soittolistalta voit kuunnella vaeltajan ja pyhiinvaeltajan lauluja.

Itkuvirret

Itäinen itkuvirsiperinne voidaan sekin lukea paraliturgisen musiikin piiriin.

Äänellä itkeminen – Elävän perinnön wikiluettelo

Äänellä Itkijät ry

Modernia itkuvirsiperinnettä edustaa mm. Surento-trio.

Itkuvirsi sodan uhreille (Joensuun ortodoksinen seurakuntasali 2022)

Vihkosen on tehnyt Maura Ihatsu